

Otto Steenholdt (V):

Jeg har med megen interesse lyttet til Færødebatten. Det er svært for mig at kommentere sagen, men tanken om, at det lige så godt kunne være Grønland, som var i Færøernes situation, har været meget tankevækkende for mig.

Jeg er et af de mennesker, som sætter rigsfællesskabet meget højt. Jeg er altid vaks, når der i Nordisk Råd eller i nordisk sammenhæng tales om, hvordan de hjemmestyrende områder behandles, og jeg mener, at Danmark indtil nu i sagen om Færøerne har vist en uacceptabel optræden.

For mig at se er det en fuldstændig grundløs undskyldning fra regeringspartierne og også fra De Konservative, når de siger – som jeg har læst det i avisen – at Højesteret ikke vil have flere dommerundersøgelser.

Med al respekt for Højesteret vil jeg sige, at Højesteret hverken skal eller kan sætte retsplejeloven i Danmark ud af kraft. Jeg må – forhåbentlig sammen med de andre tre repræsentanter fra Nordatlanten – cementere den faste mening, at regeringen bør bede om en dommerundersøgelse, fordi Færøesagen er en rigsfællesskabssag.

Jeg vil dog respektere Højesterets ønske om ikke at få flere dommerundersøgelser om rene danske partipolitiske opgør, men i den færøske sag, der kan belaste forholdet mellem folkene i de hjemmestyrende områder og moderlandet, er det fuldstændig uacceptabelt at nægte færingerne en sådan dommerundersøgelse.

Jeg har den opfattelse, at den nuværende regering, som kalder sig en moralsk og anstændig regering, i god tid har fået dokumentation for, at de færøske banker kunne forvente et tab på 1½ mia. kr. Det er beskæmmende, at en dansk bank får støtte af regeringen til at slippe af med sin gæld til et hjemmestyrende område i Nordatlanten eller til den danske statskasse.

Med megen forståelse støtter jeg det oprindelige ønske fra Lagtinget, nemlig en dommerundersøgelse. Jeg agter at stemme imod forslaget, fordi jeg har den opfattelse, at det færøske Lagting er blevet tvunget til at acceptere den danske regerings diktat til et hjemmestyrende område. En sådan handling er fuldstændig uacceptabel for folk, som sætter rigsfællesskabet højt.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand, i de forgangne fire måneder fra den 19. januar og til i mandags gik færingerne med rank ryg, fordi man igen følte et nationalt sam-

menhold. Lagtinget stod sammen i sit krav om en dommerundersøgelse af hele banksagen, og man følte dette sammenhold imod den danske stats overmagt. Sådan følte det.

Der var tale om en stolthed, for selv om man var numerisk og økonomisk svag, så gav sammenholdet en følelse af moralsk styrke under meget stor modgang, men over weekenden blev det igen »politics as usual«.

Det socialistiske landsstyres flertal rev sig løs fra resten af Lagtinget, kapitulerede over for statens overmagt, som den danske presse udtrykte det, og indgik en aftale med rødsklöverregeringen om en bankundersøgelse i en form, som måske mere principielt end rationelt skuffede det færøske folk.

Politik som sædvanlig: Denne aftale mellem landsstyre og regering siges at omfatte nogle underhåndsløfter fra regeringens side om andre ting end bankundersøgelsen, som jeg skal komme nærmere ind på, når tiden bedre end nu tillader det – helst allerede senere i eftermiddag.

Det rygtes på Færøerne, at der er tale om stok og gulerod – for ikke at bruge ordene afpresning og bestikkelse – omkring f.eks. udvidede fiskekvoter ved Færøerne, 90 pct.'s sanering af det kvælende monopolselskab Fiskavirkning samt underhåndsløfter om henstand med rentebetalinger til staten og derigennem en skattelettelse.

Folketinget og Lagtinget har egentlig krav på, at i dette her tilfælde justitsministeren, eftersom statsministeren ikke er til stede, kommer herop på talerstolen og bekræfter eller tilbageviser disse rygter, som verserer på Færøerne.

Hvis denne udbredte formodning er rigtig, har denne regering først og fremmest gjort sig skyldig i en nedsmeltnings af Færøernes økonomi siden 1993, ikke af dårlig, men heller ikke af god vilje, og dernæst i en politisk og samfundsmoralsk opløsning på Færøerne. Det er den trussel, vi lever under nu.

Lagtingets opposition følte sig ikke tryk nok ved den foreslåede undersøgelsesform til at stemme for forslaget ved anden behandling i går morges efter et døgn overvejelser og behandling af sagen. Mit parti, Folkeflokkun, der oprindeligt stillede forslaget om en undersøgelse af banksagen, stemte også imod landsstyrets forslag.

Svaghederne ved regeringens og landsstyrets forslag er grundigt overvejet på Færøerne, og jeg har selv taget dem til efterretning under den videre behandling her på Tinge.